

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicoꝝ Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

LIX. Translationi Sacri corp. D. Patris Augustini Erem. August. nullatenus interfuisse, nec illos, sed Cleric. ad eius custodia[m] à Rege Luitpra[n]do primitus fuisse destinatos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

Lateranensis, procurantibus canonicis Mortariensis inibi degenibus fuit reformatum, noctu clanculum abraffissent, procurantibus civibus Papiensibus Decreto Senatus, & Docum Mediolanensium restitutum fuit, & adhuc remanet, quod istiusmodi est: Luitprandus Longobardorum Rex inclitatus ob Divi Augustini translaturam corpus, Templum hoc, sicut & Abbatiale canonicum regularibus cum dote inflaturavit anno 723. & quamvis Decreto Sacerdotum Concilij Tridentini cineres Luitprandi ex sepulchro elevato ablatae humi defossae fuerint, quo tempore ad canonicorum memoriam delendam ipsius etiam epitaphij verba illa, canonicis regularibus, aequaliter sunt oblitterata: non tamen adeo deleta sunt, vt etiam ab ijs saltem, qui rei feriem nouerint, non commode legi possint, quemadmodum circa annum 1782. ea legit, exersipit, & suo libro inferuit Syluester Maurolicus, apud quem dictum epitaphium cum alijs olim in eadem Ecclesia existentibus legi potest libro 4. pagina mlii 297. ex quo habes tum ipsam Ecclesiam Diui Petri in Caelo aureo, tum illius cenobium etiam post translaturam Diui Augustini corpus a Rege Luitprando clericis canonicis primitus inflaturatum.

CAPVT QVINQVAGESIMVM NONVM.

Translationi sacratissimi corporis Diui Patris Augustini Eremitas Augustinenses nullatenus interfuisse: neque ipsos Eremitas, sed Clericos ad illius custodiam a Rege Luitprando primitus fuisse destinatos.

Onstituta itaque nobis de fundatione tum Basilicæ, tum etiã monasterij D. Petri in Caelo aureo nuncupati, consequens est, vt secundam assertionem probemus, scilicet ipsius sacratissimi corporis D. Augustini translationi Eremitas Augustinenses nullatenus presentes fuisse, neque ex Sardinia cum sacris reliquijs Papiam accersitos, neque etiam ad corpus D. Augustini a Rege Luitprando destinatos, vt Ioannes Marquez absque vilo probabili fundamento dicit, quam vt testimonio fide digno, & maiori omni exceptione probemus, non alio vtetur, quam ipsomet Oldrado in præcitata epistola ad Carolum Magnum de translatione Diui Augustini, quam ex integro fideliter hic reddendam operæ

pretium esse arbitramur, quod ex illa non solum autorem ipsius translationis, ac illius modum, tempus, & miracula, diuina virtute in eo peritura, verum etiam sacrarum reliquiarum cultum, ac ministrum a Rege Luitprando destinatum habemus. Exemplum autem epistolæ hoc est:

Domino Regem pijsimo Carolo Magno Terræ Adriæ in dno Mediolanensium Archiepiscopo pertinemem in Christo coronam. Opus, quod celsi nro vestrae in Vrbe Mediolani moraretur, mihi imponere dignatus fuit, vt aliquid de translatione corporis B. Augustini Episcopi de Sardinia Papiam inquirerem, & siquid formæ celsitudinis vestrae transcriberem: quantum autem fragilitas laborare possit, elaborauit; & quidem libri & libri Regum Longobardorum, & etiam ex traditione multo etiam legi, & audiri, Deo adiuuante breuiter scribam. Beatus Augustinus Doctor Ecclesiarum Christi per multa miraculorum signa, quibus in hoc mundo esse post mortem in sudationem laborum, quæ vbiuicantibus hereticorum non rectum iter via deprauationum oppugnat, Deo animam reddens, honorifice sepultus in Civitate Hispanensi, in Episcopatu suo in Ecclesia Sancti Stephani, currente anno incarnationis Christi 430. tempore sepultus per manus discipulorum suorum iacentem, a sepe quinquaginta sex: deinde in Sardiniam translatus est a fidelibus, & Catholicis Episcopis, quibus Christi dem ab antiquo Transamondo Rege una cum Eulogio Russensi Episcopo cum innumerabilibus Christi fidelibus in eandem Insulam relegatis fuerant, quo tempore Vandalorum armis Africam vastabant: ne gemma & cetera tantis ab inimicis spiritibus paueretur, seum nonnullis alijs Sanctorum reliquijs deportatis, in tantum miraculo claruit, annis ducentis viginti tribus, in quo manifestum datur intelligi, quod quos Deus honorabit, ad sanctitatis eorum testimonium, clarificat, & insignit vitæ virtus miraculorum.

Vnde Luitprando Afrandi filio Longobardorum Rege, quo tempore a die obitus ipsius Sancti ducenti, & aliquot annis euoluti fuerant, Regno Longobardorum ab ipso, & perseverante in eo Regionis proposito, quæ ipse protector, & defensor fidelis Ecclesiarum extitit, periret: tanto principatu dignissimus, si prudenter, sapientiam, consiliumque quo plurimum valebat, quæ in ista re iustitia autem, & clementia ita insignis laborum, & difficulte indicaretur qua in re maiorem promeretur laudem, Christianissimus adeo fuit, ac Religio amans, nulla inquam in Regno templa sine suo suffragio ad ipsi permissis: nam, vt de ceteris tacem, supra prædicta templa ornata vitro construxit, donatis, & addidit prædictis castris, & possessionibus: & præcipue in palatio Oratorium in honorem Saluatoris mundi extraxit, & sacerdotes, & clericos multos instituit qui deo, maxime diuina officia excolerent, attributis multis bonis, vt in neculis, & alacris Deo inseruis possent.

Et primo Regni sui anno donatum, quatuordecim Petro Ariperus Rex donauerat, confirmante, & Cæcilia in quibus Ianua est & quidquid ab ea ad ipsam que ad Galliarum finis continetur. Et B. Petrus Episcopus eorum Principum suburbio Papiensi Monasterium in

aristis opere excellenter ornatum, cui etiam indidit vocem Cælium aureum.

Barbarorum igitur infinita multitudo Sardiniam expugnare eam aggressa, quam cum inuissent, & subrogatam destruerent, loca etiam sancta violenter aggressi polluerunt, inter quæ sepulchrum Beati Augustini. Hec cum inuissent cultor, & amator Religionis Luitprandus Rex audiens a sancta memoria Petro Papiensi Episcopo, quem Rex maximo honore, & summa reuerentia ob vitæ sanctitatem proferebatur, videlicet conuincari, & in honore trahari Sanctissimi Augustini locum: Legatos suos proceres nobiles cum magno pondere auri, & argenti transfretus in Sardiniam, vt corpus tanti Sancti redimerent pretio, & transferrent quamprimum ad Civitatem Papiensem. Qui iussione, & desiderio pijsimi Regis satisfacere cupentes, nauis peruenit in Sardiniam, & redimentes corpus sanctum a Barbaris, nauis, illud impo-nentes, Dei misericordis, & ingenti eorum gaudio plebs vili per tranquillum mare in vniuersum diem, & noctem spero producti sunt ante portum, & stationem Iunonensem, & per Legatus Regi, qui facta erat, denuntiauerunt, & vt honorifice recorerent ad Reliquias tam religiosi corporis suscipiendæ.

Quo audito Rex immenso gaudio per fesus, gratias ingentes Deo ferebat, quod desiderium suum implevisset: omnique negotio postposito, rogatu, & conuocato omnibus Civitatum suarum Episcopis, & vniuerso Clero vsq, ad finem agri Dettonensis, ad suscipiendam tam præclarum Dei munus cum maxima humilitate processit, & more Danubio ad accipiendam arcem Domini, & reponendam in decoret: loca propriabat cum innumerabili præteritis, & Populi utique sexus multitudine, Deo gratias omnes agens de re tantis donis datus. Cum autem ad locum, vbi iacebat sanctum corpus appropinquasset, depositum Regalia Aula insignitus, nulatogue capere, & pedibus, cum tanta humilitate, & deuotione procedebat, vt omnes, qui aderant, mirarentur, & Deum super tantam deuotionem pijsimi Regis laudarent.

Ad Confessione autem suam clarificandam miseriter Dominum dignatus est multa miracula operari: multo ex quo aliquo officio corpori privati aderant, qui reuerentia sanctitate alacres ad laudem, & honorem Dei confiterentur leti ad propria remeabant. Vnde corpus Beati Confessorum cum laudibus, & hymnis descentes prænauerunt ad finem agri Dettonensis ad prædictum, quod appellatur Sardiniensem, vbi Rex Luitprandus cum vniuerso Episcoporum, & procerum comitatu pernoctantes, & delibatum tanto Patre officium dignè peragente Rex ipse tanquam vni de plura prædicti sanctissimi corporis Reliquias vniuerso deuotione zelo ad deum pernoctauit.

Cum autem auroa sequenti die illuceret ad prædicandum iter ad Urbem Ticinensem sistentes, nullo modo sanctum corpus mouere potuerunt. Cum igitur plures ad feretrum accederent, nec quidem proficerent, Rex Luitprandus signis vestibus, & desormata facie in terra deuolutabatur: quippe qui immenso desiderio tanti Patris transferentis reliquias ad Urbem Ticinam æstua-bat nimis, ac enim omnino ab omni spe ceciderat posse a-

artifici opere excellenter ornatum, cui etiam indidit no-
men Caelum aureum.

Barbarorum igitur infinita multitudo Sardiniam
expugnare est aggressa, quam cum inuassent, & subiu-
gatum destruerent, loca etiam sancta violenter aggressi
pedebant, inter que sepulchrum Beati Augustini. Hec
cum in ista cultor, & amator Religionis Luitprandus
Rex audisset a sancta memoria Petro Papiensi Episcopo,
quem Rex maximo honore, & summa reuerentia ob vita
sancti atque proficuebat, videlicet conuincari, & in-
dignitate tractari Sanctissimi Augustini locum: Legatos
suos Procures nobiles cum magno pondere auri, & argen-
ti transtulit in Sardiniam, ut corpus tanti Sancti redi-
merent pretio, & transferrent quamprimum ad Citi-
tatem Papiensem. Qui iussibus, & desiderio ppsioni Regis
satisfacere cupientes, nauigio uenerunt in Sardiniam, &
redemptores corpus sanctum a Barbaris, nauigio illud im-
ponentes, Dei misericordiam, & ingenii eorum gaudio ple-
ni uelu per tranquillum in are in unum dies, & noctem sphe-
ro perduci sunt ante portum, & stationem Lanensem,
& per Legatos Regis, que salua erant, denuntiaverunt, &
ut honorifice occurrerent ad Reliquias tam religiose cor-
pora suscipienda.

Qui audito Rex immenso gaudio per factus, gratias in-
genere Deo referebat, quod desiderium suum impleuisset:
omni que negotio postposito, rogatus, & conuocato omni-
bus Ciuitatam suarum Episcopis, & uniuerso Clero usq;
ad fines agri Dentoneusis, ad suscipiendam tam precla-
rum Dei munus cum maxima humilitate processit, &
more Dauidico ad accipiendam arcam Domini, & repon-
endam in decem: loco properabat cum innumerabili
Prætorum, & Populi utriusque sexus multitudine, Deo
gratias omnes agens: cuius in donis datus. Cum autem
ad locum, ubi iacebat sanctum corpus appropinquasset,
depositum Regalia aula in gremio, nudatogue capite, &
pedibus, cum tanta humilitate, & deuotione procedebat,
ut omnes, qui aderant, mirarentur, & Deum super tan-
ta deuotione ppsioni Regis laudarent.

Ad Confessionem autem suam clarificandam miseri-
cordia Domini dignatur est multa miracula operari: mul-
ti enim aliquo officio corpore privati aderant, qui recu-
perata sanitate alacres ad laudem, & honorem Dei vo-
ciferantes leti ad propria uenebant. Unde corpus Beati
Confessoris cum laudibus, & hymnis deferentes perue-
niunt ad fines agri Dentoneusis ad pradium, quod ap-
pellant Saunariense, ubi Rex Luitprandus cum uniuersis
Episcoporum, & procerum comitatu pernoctantes, &
dilectum tanto Patre officium dignè peragebat: Rex ipse
tanquam uisus de plibe propè sanctissimi corporis Reli-
quias inuito deuotionis zelo ardens pernoctauit.

Cum autem aurora sequenti diei illuceret ad pera-
gendum iter ad Urbem Ticinensem sistentes, nulla modo
sanctum corpus mouere potuerunt. Cum igitur plures ad
seretrum accederent, nec quidquam proficerent, Rex
Luitprandus signis uentibus, & deformata facie in terra
deuolutabat: quoque qui immenso desiderio tanti Pa-
tris transferendi reliquias ad Urbem Ticinam estua-
bat: nimis, ut non omnino ab omni spe ceciderat posse a-

moueri sanctum corpus, quo miraculo omnes Episcopi, &
proceres stupebant, cogitantes intra se, quidnam Deus
omnipotens indicere uellet de reliquis tam gloriosi Do-
ctoru. Aderat inter ceterum Episcoporum sancta memoria
Gratianus Nouariensis Ecclesie Præful, ut multa doctrina
præditus, & omni scientiarum genere illustrus, & uere
Dei sacerdos, qui ac cepit confidenter ad Luitprandum
Regem, affirmans Dei misericordiam non uerbu, & uelli-
bus externis, sed magis uoti, & operibus implorandam:
Quæ Rex libentissime rogata audient, facta uoto ac libe-
rant, si Dominus Deus omnipotens corpus B. Augustini
Ticinum deferri permitteret, quod supra nominatum
pradium Saunariense, Deo, & Ecclesie B. Petri, ad quam
ipsum sanctum corpus deferre uolebat, perire uo habend-
um tribueret, factum est igitur, ut cum uotum petfol-
uisset, accederet ad seretrum, qui cum corpore de terra
leuare tentaret, ita leuissimum inuenit, ut nullo uicium
onere impediens, corpus beatissimum, quod prius nec
moueri poterat ad plaribus, modo non prohiberetur ferri a
duobus. Peragebant igitur incipiam iter ingente gaudio,
& exultatione laudantes Dei omnipotentiam, qui uoto
Regis tam facile audisset.

Cum autem in Vrbe audiret de aduentu Regis
cum reliquis Beatissimi Confessoris, ad suscipiendum
corpus sanctissimum, omnes qui residui fuerant festina-
runt occurrere, & cum summo honore, ut pote tam e-
tati debita detulerunt, cum hymnis, & canticis, & totius
populi concursu summo gaudio per fusi. & repositus uult
in Ecclesia B. Petri in Culo aureo. Iure autem in Apo-
stolica positum est Ecclesia, qui pro Ecclesiastica dimicans fi-
de diabolicas Hæreticorum fraudes dispersit. Vbi etiam
ad sanctitatem eius testimonium ad argumentum filii
posteriorum, multum signis, & miracula claruit, illud me-
moriam dignum contigit post translationem Papiensi factam,
quo Deo, Beatorum Patri Augustino gratam fuisse eã
translationem inuoluit: siquidem multi tantu sacrarum
pignorum tantum, ex uarijs morbu flatim conualuere.
Sed insignis fuit illa apparitio facta quibusdam Ultra-
montano numero quadraginta, qui petentes Romanam,
propè uiculum Cava, a Papiâ distantia circiter tria mil-
lia passuum, quo membra stissa in longo itinere curarent
pernoctantes, circa secundam horam noctis, ab Ecclesia,
que uicina erat dicata S. Martyribus Cosma & Da-
miano, uiderunt egredi hominem habitu Pontificali
ornatum, qui ipse appropinquans percontatus est,
quò pergerent: cum respondissent se Romanam ad Besi-
lucas Sanctorum Patri, & Pauli proficisci, quatenus
a Domino impetrarent liberari ab infirmitatibus,
quibus unusquisque eorum afflictabatur, tum ut vi-
ferent sancta loca, tum ut Sanctorum meritis ibi que-
scentium Deum eos sanaret. Dixit illi Pontifex, diri-
gite gressus uestros ad Urbem, uobis uicinam, Papiam
nempe, & ingredimini Templum Beati Petri in Culo
aureo: ingressi sanabimini a languoribus uestris. Quis
esset, interrogantibus peregrinis, respondit, se esse
Augustinum Episcopum. Hu audito stupore, & gau-
dio repleti, festinantes Papiam, & Templum ingres-
si clamantes dixerunt: Sancte Augustine, sicut pol-
licitus es, restitue nobis sanitatem. His uix pro-

V M.
illa non folio
illius modum
in eo parat
in culodis, re
finitas habu
oc est:
ago Petrus
Episcopus pre
filius uisita
imponere d
B. Augustini
, & fidei ser
guantum h
& quoda
tam ex trad
tante h
finitas Chri
p
ue mundo
qua obstat
reum oppug
spali ut ist
Ecclesia San
Christi
orum tunc
dum tran
qui ob Chri
na cum Val
Christi fide
quo tempore
mma & Chri
retur, secun
poratur, im
viginti trib
quos Deo
am, clarific
Longobard
ducenti, &
gebar doru
no oposte,
nim extrin
den tiam, sp
lebat, qui
fignis hab
em promer
ligionis am
quo suffi
ram; Papi
at, & add
cipue in pal
mundi extr
titur qui d
multis ban
offert.
trouem, qu
confirmat
quid ab ea
Et B. Petro
at onat

174

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nunciatus, serpens se primum in voluuntati reddidit. & Deo, Beatoq; Augustino gratias agenter, ad propria lari, & incoluntis remouit, namq; ante mirabilia, qua fecerat Dominus intercessione Sancti Doctoris.

Dona autem, qua piissimus Rex Luitprandus Ecclesia B. Petri donauit tam in praedij, & possessionibus, quam in vasis aureis, & argenteis, & vestibus ad Dei cultum pertinentibus, excedunt omnium priorum, & Catholicorum opinionem: existimabat autem Rex ille, se tantum non posse donare ministris, qui custodiebant corpus B. Petri, quod opinioni, & voluntati sua penitus satisfeceret, & tanto gaudio ad corpus tanti viri receptum repletus est, quod die, ac nocte in hymnis, & canticis Dei cum clericis, & sacerdotibus in Ecclesia pernoctaret, tanquam vnus de ministris in canticis Dei, & psalmodia se exerceret. Haec translatio corporis S. Augustini facta fuit pridie kalend. Martij, sedente in sancta Petri sede bonae memoriae Gregorio eius nominis secundo. Excellentiam magnitudinis vestra per multa annorum curricula Rex Regum Christus Dominus sua dignetur custodire potentia. Datum in Vrbe Mediolani anno salutis incarnationis Domini 796.

II. Circa quam epistolam nota primo, non recte reprehendi Oldradum à Cardinali Baronio sub anno 525. quod dictam translationem anno Christi 710 factam affirmauerit: primo quod Oldradus minime id affirmet, sed solum, quod Luitprandus Asprandi filius eo tempore ad Regnum est euectus, quo à die obitus B. Petri Augustini anni 280. euoluti fuerant, quod verissime dixisse intelliget, qui B. Augustini obitum anno 431. die 28. Augusti accidisse nouerit, vt supra cap. 42. in fine monstrauimus, ac etiam Luitprandum anno Christi circiter 710. ad regnum eleuatum, vt Sigibertus in Chronico, ac ipsemet Baronius sub anno 712. fatetur, & constat ex priuilegio per eundem Luitprandum Lucido presbytero concessio anno Christi 713. indict. 11. Regni vero illius anno 3. superius recitato, nã si ab anno 431. numerando, ad 711. deuenias, ann. 280. intercedere videbis. De tempore verò ipsius translationis aliter loquitur Oldradus in fine eiusdem epistolae, cum ait, eam factam fuisse pridie kalend. Martij, sedente in sancta Sede Petri bonae memoriae Gregorio huius nominis II. Nam Gregorius II. ex omnium historicorum consensu non ante annum 714. Pontificatum iniit secundò quia esto errasset Oldradus circa determinatum tempus ipsius translationis, non ex hoc sequeretur, illam anno 715. octaua indictione factam, vt idem Baronius leui quadam coniectura ductus ex eo affirmas, quia venerabilis Beda suum commentarium de sex aetatibus, quod vsque ad annum nonum Leonis Imperatoris per ducit, eadem translatione concludit. potuit enim Beda certum tempus eiusdem translationis recens tunc factae non ad eò exploratum habuisse, vel sub illo tempore eam posuisse, quo primum ad illius notitiam peruenit, & utcunq; res se habuerit, certum est, Sigibertum aliquot annis antea factam scribere,

re, nimirum sub anno 721. & quod magis vetustissima inscriptio in marmore excisa, & eadem Regis sepulchro superposita, cuius caput praecedenti meminimus, illam ante annum 721. factam apertissime testatur: fatore nihilominus errasse Oldradum circa computum annorum inter obitum B. Augustini, ac illius primam, vt secundam translationem intercedentium, nisi forsitan scriptorum error fuerit, verum error non tunc ca tempus huius secundae translationis, sed circa tempus obitus ipsius D. P. Augustini fuit, qui tamen historiorum ferè omnium communis est ad eò, vt vix duos reperias, qui in illo decernenti consentiant.

Nota secundo circa eandem epistolam, in nullam prorsus haberi mentionem Eremitarum Augustinensium, quod nullatenus omisit Oldradus, si facta D. Augustini pignora in Sardinia sub illorum custodia tunc temporis fuerissent aut si illi ad sacras reliquias custodiendas ex Sardinia Papiam deuenissent, ac perinde non modo voluntarium, sed salum prorsus esse, quod scribit Ioannes Marquez cap. 15. §. 1. de suis Eremitis intelligendum, quod in eadem epistola Oldradus ait: existimabat autem Rex ille, se tantum non posse donare ministris, qui custodiebant corpus B. Petri quod priuilegiis, & voluntati sua penitus satisfeceret. ac etiam alia Vincentij Belacensis verba, quae habentur in cap. 42. Speculi historialis: Quod videtur Rex, non vult, quod si B. Confessor, se ex illo loco tibi peruenire, & transduci Papiam, Villam cum omnibus appendicijs eius, concederet seruentibus ipsius perpetuo possessionem, nam quod ministri, & custodes sacrarum reliquiarum, & perpetuo illis inscruientes, non Eremitae Augustinenses fuerint, qui necdum extabant, sed Clerici Canonici, ac deinde Monachi Benedictinenses, ostendunt in primis verba sequentia eiusdem Oldradi, quae omisit, videlicet, & tanquam ad corpus tanti viri receptum repletus est, quod die, ac nocte in hymnis, ac canticis Dei cum Clerico, & sacerdotibus in Ecclesia pernoctaret, & tanquam vnus de ministris in canticis Dei, & psalmodia se exerceret: ostendunt etiam priuilegia ipsius D. Benedicti monachi ab eodem Rege Luitprando primitus concessa, deinde ab Imperatoribus, & Regibus Italiae confirmata, quae sequenti capite reddemus.

Demum circa eandem Reliquiarum D. Augustini translationem aduertere, fabulosum, & falsum esse, quod nonnulli sibi fingunt, locum vbi B. Augustini corpus ex Sardinia delatum lanuam primum locatum extitit, illum esse, qui nunc S. Mariae de Cella in districtu S. Petri de Arena dicitur, quemque venerandi Patres Eremitae Augustinenses incolunt, ac propterea Eremitae Augustinenses ibi tunc temporis adificatum. Nam praeter quod D. Augustini Reliquias tunc ibi locatas fuisse, nullo certo documento probatur, monasterium S. Petri de Arena, siue potius S. Mariae de Cella in districtu loci S. Petri de Arena mentio-

pati, quod dicti Patres Eremitae nunc obtinent, ab antiquo tempore Canonicorum Regularium extiterat, quod cum progressu temporis Conuentu Canonicorum destitutum commendatum fuisset monasterio S. Benigni de capite facti fuerat per Sedem Apostolicam vnitum, vt ex ex libro Taxarum Apostolicarum in sequentibus ostendemus.

CAPVT SEXAGESIMVM.

Monachos in Cenobio D. Petri in Caelo aureo per Luitprandum constitutos Ordinis D. Benedicti, non autem Augustinenses Eremitas fuisse, eosque sub Regula D. Benedicti, vtque ad Honorium Tertium in eodem monasterio stetit se.

OST priuilegium Lucido Archiepiscopo, ac suis Clericis in Basilica D. Petri in Caelo Aureo degentibus, à Rege Luitprando firmatum, ac etiam Basilicæ, ad idis nouo monasterio, & dote diti Clerici Canonici instauratam, & Sacra Beati Augustini Patris Augustini pignora in eandem Ecclesiam translata, idem Rex piissimus, & religiosissimus ad cultum diuinum, necnon ipsius Basilicæ splendorem magis, ac magis augendum, quod alias fortè in quibusdam praecipuis Basilicis Lateranensi, Mediolanensi, & Cantuariensi factum nouerat, Collegio canonicorum alterum addidit Monachorum Benedictinensium, qui Canonicis in Sacramentorum ministerio, Verbi Diuini praedicatione, & animarum cura, ac regimine occupatis, diuinas laudes die, ac nocte in eadem Ecclesia perfoluerent, cuius Abbatum ipsius Monasterij, tum etiam Ecclesiae, & Reliquiarum D. Augustini, ac etiam bonorum illius temporalium curam commisit, vt constat authentico illius priuilegio, indict. 10. concessio, cuius exemplum ex originali in ipso monasterio D. Petri existente acceptum tale est:

In nomine Sancte, ac Indiuinae Trinitatis. Luitprandus Dei gratia Rex Longobardorum, si praedia cenobiorum, reliquosque sanctorum locorum, nostrorum munera, augemus beneficijs, in presenti, & in futuro nobis prodesse non dubitamus. Quocirca omnium fidelium Dei Ecclesiae, nostrorumque praesentium, & futurorum deuotio auerit, qualiter pro Dei amore, & anima nostra remedio, per hoc nostrum praecipium, prout iussit, & legitime possumus, dono, atque iudicio alpeu vnam, quae dicitur

passi, quod dicti Patres Eremitae nunc obtinent, ab antiquo tempore Canonico Regularium extiterat, quod cum progressu temporis Conuentu Canonico destitutum commendatum fuisset monasterio S. Benigni de capite facti fuerat per Sedem Apostolicam vnitum, vt ex libro Taxarum Apostolicarum in sequentibus ostendemus.

CAPVT SEXAGESIMVM.

Monachos in Canobio D. Petri in Caelo aureo per Luitprandū constitutos Ordinis D. Benedicti, non autem Augustinenses Eremitas fuisse, eosque sub Regula D. Benedicti, vsque ad Honorium Tertium in eodem monasterio fuisse.

Rost priuilegium Lucido Archiepiscopo, ac suis Clericis in Basilica D. Petri in Caelo Aureo dependentibus, a Rege Luitprando firmatum, ac etiam Basilicā, additis nouo monasterio, & dotis plus Clericis Canonice infrastratam, & Sacra Beati Patris Augustini pignora in eadem Ecclesiam transiata, idem Rex piissimus, & religiosissimus ad cultum diuinum, necnon ipsius Basilicæ splendorem magis, ac magis augendum, quod alias forte in quibusdam præcipuis Basilicis Lateranensi, Mediolanensi, & Cantuariensi factum nouerat, Collegio canonicorum alterum addidit Monachorum Benedictinensium, qui Canonicis in Sacramentorum ministerio, Verbi Diuini prædicatione, & animarum cura, ac regimine occupatis, diuinas laudes die, ac nocte in eadem Ecclesia persoluerent, cuius Abbatium ipsius Monasterij, tum etiam Ecclesie, & Reliquiarum D. Augustini, ac etiam honorum illius temporalium curam commisit, vt constat authentico illius priuilegio, indictæ, concessio, cuius exemplum ex originali in ipso monasterio D. Petri existente acceptum tale est:

In nomine Sancte, ac Indiuine Trinitatis. Luitprandus Dei gratia Rex Longobardorum, si prædica canobiorum, reliquorumque sanctarum locorum, nostrorum munerum arguentis beneficijs, in presentibus, & in futuro nobis prædesse meminit dubitamus. Quocirca omnium fideliū Dei Ecclesie, nostrorumque presentium, & futurorum deuotio auerit, qualiter pro Dei amore, & animarum nostrarum remedio per hoc nostrum præceptum, prout iussit, & legitime possumus, donec iudicio altem vnam, qua dicitur

planā cum omnibus suis pertinentijs cum Ecclesijs inibi fundatis, cum prati, sylu, insolu, ripis, piscarijs, aquis, agrorumque decursibus, cum seruis, & ancillis, cum omni honore, & dono similiter terram, vbi dicitur in Campania iuxta Ticinum, cum omnibus adiacentijs, & pertinentijs sicut est determinata, cum prati, sylu, piscationibus, & cum Ecclesijs vnaque S. Sophia dicitur inibi fundata, & iudeo similiter in Episcopatu Terdonensi villam vnam, qua dicitur Monfomarus, cum Ecclesia S. Augustini cum omni honore: & in Episcopatu Placentia villam vnam, qua dicitur Rosonum cum Ecclesia inibi fundata cum omni honore: & in Episcopatu Laudensi villam, qua dicitur Flambum, & cum Ecclesia inibi facta, & in Brembio, & in Sacugno, & in Mantua, & in illorum pertinentijs illud quod ad nos pertinet, scilicet Mansus 120. cum omni honore, & in Archiepiscopatu Mediolanensi & Cumeni Gerentianum, & in Turano, & in Macao, & in Verognano, & Castano, & in Ciano, & in Besocula, & in Scamio, & in Caluade, & in Ispra, & in Bardello, & in Balaze, & in Organo, & in Bernade, & in Rinerago, & in Caluade, & in Maremundo, & in Cuilo, & in Ollio, & in Aty, & in Trauaglo, & in Mercurolo, & in Lauenna, & in Maglaccio, & in Blaguzno, & in Cumano, & in Canobio, & in Belluzana, & in Belgio, & in Leuentina, & in Valle Marzia, & in Ottigna, & Gambatogna, & in Talmo, cum Ecclesijs inibi fundatis, cum omnibus adiacentijs, pertinentijs, prati, sylu, vineis, inuclituris, & cum omni honore in omnibus locis supradictis. Alias quoque Cortes, qua in Comitatu Parmensi iacent donatus, & iudicamus scilicet Casale Sindes, Casale S. Petri cum Ecclesia inibi fundata in honore S. Syri, & Gramum cum Ecclesia inibi fundata in honore S. Mariae, & Riuam, & Casale Onino, & Castellum Aicardi, & Patula, & Sorannia cum Ecclesia, & in Guastalla vnde cum Manso, cum decimis, cum prati, vineis, sylu, piscarijs, molendinis, piscationibus, seruis, & ancillis, Aldiauo, & Aldianas cum omni honore. Insuper iudicamus Cortem Paenem, necnon & illam qua dicitur Corte Regia, & Altrannum, & S. Maria, qua dicitur in terra Graus 5555 Manso iuxta se habentem, & Oniam cum omnibus pertinentijs suis, & adiacentijs, cum Ecclesijs, molendinis, piscationibus, aquis, agrorum decursibus, Castellis, cultis, & in cultu rebus vbi que locorum aduersam artes pertinentibus, & omnia, qua in Monte Verato, & qua in Comitatu Verelleni, & qua in Casale, & Ponte Coronio, & in Solariulo habere, & possidere videmus. Hac omnia, qua supra diximus, donamus, & iudicamus venerabili monasterio S. Petri in Caelo aureo, in quo sanctum, & venerabilem Augustinum adduximus, & condimus. Statim in super, & modo omnibus censibus, præcipuis, & subuenus, & iuxta nostrorum antecessorum Regum, vel Imperatorum autoritatem firmiter edicimus, vt nullus Archiepiscopus, nullus Episcopus, nullus Marchio, vel Comes, aut Vicecomes, Castaldus, sive cuiuscumque ministerialis, nulloque iudicaria potestas, vel Republica minister in prædictis cortibus, prædictis seu possessionibus, in aliquibus locis præfatis venerabili loco pertinentibus placitum teneat, vel districum facere, sine sortam, aut ali-

V. M. da magis v... e excita, & c... a, cuius cap... te annum 7... or nihilomin... annorum bo... primam, vel... nium, nisi fo... error non c... tionis, sed d... lini fuit, qui... communis d... illo decernendo

UNIVERSITÄTS- BIBLIOTHEK PADERBORN

194